

Bemærkninger til forslaget

Et af de væsentligste elementer i det nationale kompromis fra 1992 og senere den såkaldte Edinburgh-aftale var nærhedsprincippet (subsidiaritetsprincippet).

Nærhedsprincippet skulle sikre, at beslutningerne i EU skulle tages så tæt på borgerne som muligt – hvilket ifølge det daværende folketingsflertal var en af de vigtigste forudsætninger for den danske tilslutning til Maastricht-Traktaten.

I de mere end fire år, der er gået, siden Maastricht-Traktaten trådte i kraft, tilsvarende de løfter, som partierne i Folketinget i 1992 gav den danske befolkning om større åbenhed og gennemskuelig i EU's beslutningsprocesser, ikke på nogen måde de metoder, hvorved EU's efterhånden utallige beslutninger på flere og flere områder gennemføres. EU's bureaukratiske opbygning er i de mellemliggende år blevet mere og mere uigennemskelig – ikke bare for den almindelige borger, men også for politikere og embedsmænd, der på forskellige niveauer skal tage stilling til og arbejde med EU-sager.

Et særligt problem i forholdet mellem Unionstraktaten og den danske grundlov er det forhold, at der er overdraget lovgivende magt til et administrativt organ, nemlig Europa-Kommissionen. EU's administrative organ har dermed fået karakter af at være lovgivende magt, endog i meget betydeligt omfang. I den danske grundlov er der fastsat en klar magtdeling mellem den lovgivende og den udøvende magt. Men i EU er lovgivning i vidt omfang overført til et bureaukratisk system uden nogen form for parlamentarisk kontrol.

Blandt de mange led i Europa-Kommissionens opbygning er de såkaldte komiteer (forvaltnings-, rådgivende og forskriftskomiteer m.v.) der består af embedsmænd fra de nationale administrationer. I disse komiteer vedtages kommissionsforordninger og direktiver, dvs. generelle retsakter, hvor Kommissionen er regeludstedende myndighed.

Regeludstedelsen finder sted efter bemyndigelse fra Rådet. På grund af de mange teknisk prægede forskrifter, der vedtages i EU, har Rådet af »praktiske

årsager« i et vist omfang overladt gennemførelsen af sådanne retsakter til Kommissionen.

En fortegnelse over komiteer i EU-note E 2 fra oktober 1995 til Folketingets Europaudvalg viser, at ikke mindre end 305 komiteer er obligatoriske at høre i forbindelse med udstedelse af retsakter. Desuden findes ca. 75 komiteer, som ikke er obligatoriske at høre i forbindelse med udstedelse af retsakter. De komitéprocedurer, som der arbejdes efter, er af Europa-Parlamentet blevet betegnet som lukkede og udemokratiske. I komitéprocedurerne træffes der beslutninger, der mere har karakter af egentlig lovgivning end af gennemførelsesbestemmelser. Samtidig er det kun Kommissionen, som ved, hvem komiteernes medlemmer er, og hvilke interesser de repræsenterer.

I praksis dukker komiteerne op på alle de områder, Kommissionen ønsker at styre – under forskellige betegnelser, med forskellige beføjelser, forskellig kompetence og en ukendt sammensætning. Med andre ord er den indflydelse, disse »organer« har på nær sagt alle samfundsområder i EU-landene, ikke til at overskue i beslutningsmæssig henseende, endsiges klarlægge i forhold til de lovgivningsmæssige konsekvenser.

Kommissionens mange komiteer har efterhånden udviklet et væld af regler og forordninger, der præger EU-lovgivningen. Konkret betyder dette også, at når EF-direktiver implementeres i Danmark, så er det i 85 procent af tilfældene som administrativt gennemførte bekendtgørelser, som det fremgår af et svar fra Udenrigsministeriet til Folketingets Europaudvalg fra december 1995. Og dette foregår vel at mærke uden at den proces, der fører frem til de forskellige afgørelser, kommer til offentligheden kendskab.

Komitévældet er derfor en yderst kritisabel konstruktion, som forskyder den politiske magt fra Folketinget og udvalg til ministerierne og deres embedsmænd. Ministerrådet har i stigende omfang overladt lovgivningsmagt til Europa-Kommissionen, der gennem direktiver har adgang til at udforme forordninger og regler. Disse er ikke begrænset til at omfatte tekniske og administrative forhold – tværtimod er der i en lang række forhold tale om lovgivning. Dette be-